

07/11/2019 Nuorisoseminaari, Tampere

Paula Aalto

Paula.aalto@mll.fi

Twitter: @PaulaAalto

”Mä en halunnut saada tällaisia
kuvia mun puhelimeen”

Seksuaalinen häirintä netissä
- Mitä me aikuiset voimme tehdä?

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Lapset ensin.

... on uhattu somessa ... vhä

Jo 12- porno Näin pedofiilit saalistavat suosikkipeleissä Fortnitessa ja Minecraftissa – asiantuntija neuvoo, kuinka lasta voi suojella verkossa

Myös suomalaislapsia pakotetaan verkossa seksuaalisiin tekoihin.
Web-kameran kuvamateriaali voi päätyä myös levitykseen.

Seksuaalirikokset 10.4.2019 klo 06.00

Koulu alkaa kiusaajien kohtaamise vuotias kirjoitti blogitekstin, jotta rauhassa – "Jos tälle nauretaan, sama"

Kiusaaminen somessa lisääntyy koko ajan. Päte tekijä
Keskustele aiheesta artikkelin lopussa.

Kiusaaminen 9.8.2019 klo 14.59

... – "Di ... kannattaa kerr

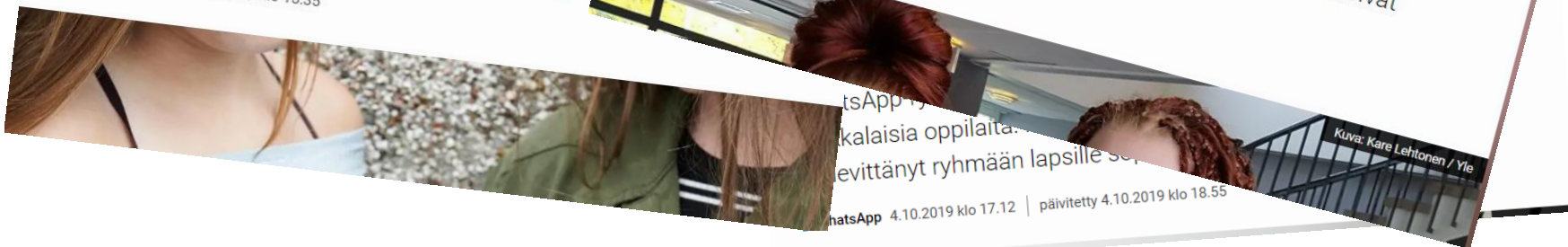
Lue yksinkertaiset turvaohjeet ja neuvot häir

Internet 14.8.2019 klo 15.35

Yubo-sovellus luotiin lapsille ja nuorille kavereiden etsimistä varten – siitä tulikin alaikäisten Tinder

Yubo-mobiilisovelluksen alkuperäinen idea on, että nuoret löytäisivät
sen kautta uusia ystäviä.

Mobiilisovellus 10.10.2019 klo 08.08

Mediakasvatusta MLL:ssa

- Lasten ja nuorten kasvun, mediataitojen ja hyvinvoinnin tukea mediakulttuurissa
- Tukea mediakasvatusvalmiuksiin
- Tasapainoista ja turvallista mediankäyttöä
- Vastuullisia ja myönteisiä taitoja kohdata ja toimia
- Lasten oikeuksia: turvaa, osallisuutta ja toimijuutta

Mediankäytön tavat muodostuvat varhain

Aikuisen
valinnoilla
edistetään tai
heikennetään
lapsen
hyvinvointia

Mieti
periaatteet,
tarvittaessa
harkitse tilanteen
ehdoilla

Aikuinen
mahdollistajana,
esimerkkinä ja
opettajana

Perheen
yhteiset
säännöt ja
sopimukset
mediankäytöstä

Huolehdi
lapsen
yksityisyydestä
mediassa
(valokuvat,
profiilit ym.)

Monipuolisilla mediataidoilla turvallista digiarkea

Tavoitteena oma ja muiden turvallinen mediankäyttö

Ikätasoista mediankäyttöä. Pieniä askeleita, ei harppauksia.

Yksityisyyden rajat, mitä itsestä ja toisista saa ja kannattaa jakaa?

Digitaalinen jalanjälki, mihin jälkiä jää ja minkälaisia jälkiä?

Omien ja muiden rajojen tunnistaminen

Toimintamalleja ikäville ja odottamattomille tilanteille

Tiedon luotettavuus, millainen tieto on luotettavaa ja mistä tunnistaa epäluotettavan tiedon?

Lasta ja nuorta suojaavia tekijöitä

- Hyväksytyksi tulemisen kokemus
- Hyvä itsetuottamus
- Hyvät kaveruussuhteet ja sosiaaliset taidot
- Luottamus omaan kykyyn selviytyä
- Kokemukset hankalista tilanteista selviytymisestä
- Itsenäisyys ja oivaltavuus
- Ongelmanratkaisukyky
- Luottamus toisiin ja kyky pyytää ja ottaa vastaan apua

Lähde:(Lajunen et al. 2005.)

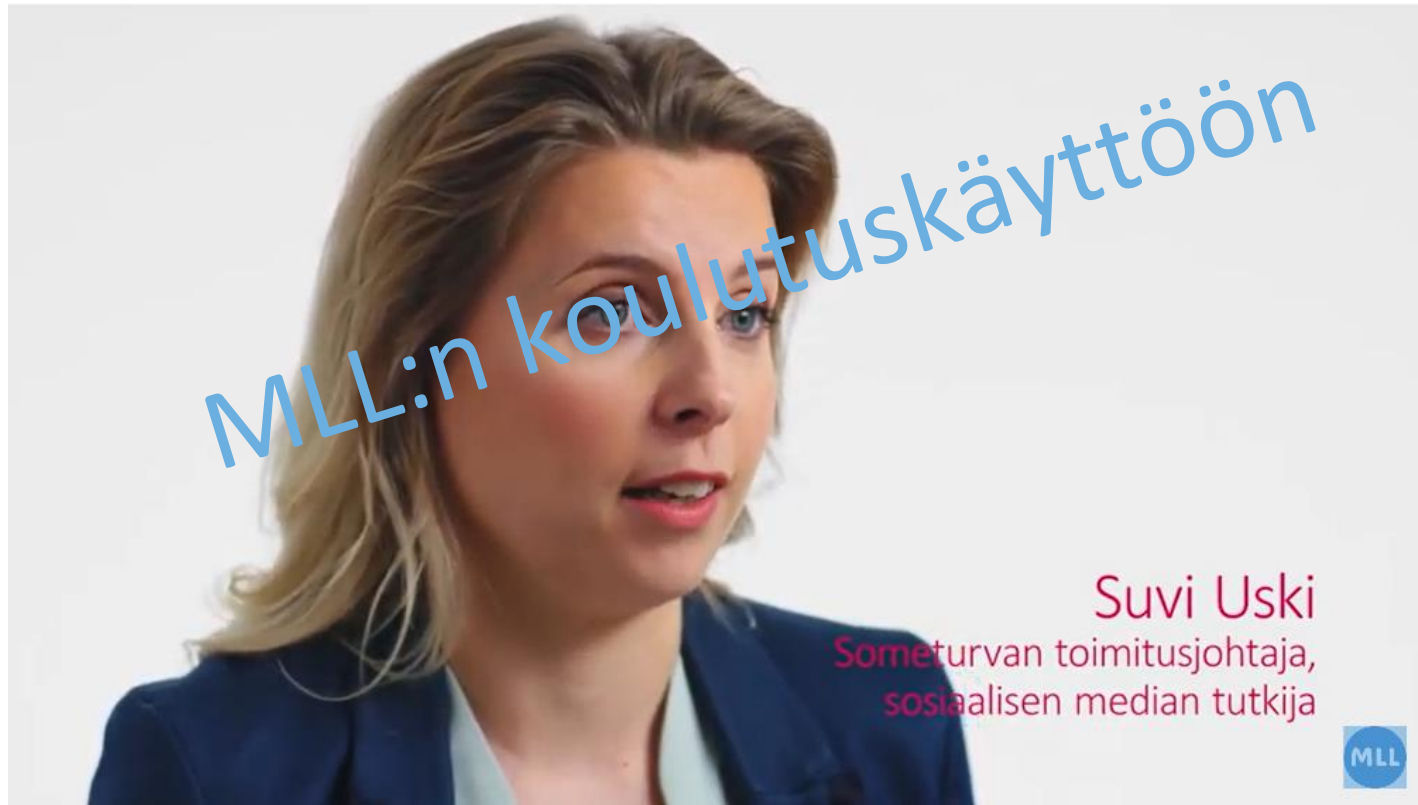

Turvataidot tärkeitä elämäntaitoja

- Seksuaaliseen käyttäytymiseen liittyviä vastuullisia päätöksiä
- Kykyä tunnistaa kiusaamisen ja häirinnän ilmenemismuotoja
- Kykyä ennakoida riskialttiita tilanteita ja poistua niistä tarvittaessa
- Avoimuutta, luottavaista mieltä ja rohkeutta kertoa ongelmallisesta tilanteesta pyytää apua ja tukea

*Kykyä ilmaista
kunnioittavasti
omia tarpeita,
toiveita ja rajoja*

Turvallisesti verkossa

Suvi Uski
Someturvan toimitusjohtaja,
sosiaalisen median tutkija

- Miten aikuinen voi rohkaista nuorta juttelemaan netin ikävistä ilmiöistä?
- Mitä vinkkejä sinulla on kiusaamisen, ikävän kohtelun ja häirinnän ehkäisemiseksi netissä?
- Millaisia "lumipalloeefektejä" olet nähnyt somessa? Miten niitä olisi voitu ehkäistä?
- Mitä ajatuksia video herätti?

Turvallisesti verkossa

Pari- tai pienryhmäkeskustelu

MLL:n koulutuskäyttöön

**Mistä
jonkaisen lapsen tai
nuoren kanssa
kannattaa
keskustella, vaikka
mitään ei olisi sattunut
tai ei ikinä
sattuisikaan...?**

Läppää, jännää viestittelyä vai häirintää?

”Joku tuntematon lähetti mulle yksityisviestin netissä. Se kuvaili siinä viestissä miten komee mä con ja kertoi mitä seksiasentoja se tekis mun kaa, jos nähtäis. Nauroin asialle kavereiden kaa, mut oikeesti mua ahistaa ja kuvottaa tosi paljon.”

MLL Nuortennetti

MLL:n koulutuskäyttöön

Kivalta tuntuja kehuja ja viestejä somessa

- Miksi somessa saadut kehut voivat tuntua niin mukavilta?
- Mistä voisi päätellä, että kehuissa onkin jokin taka-ajatus?
- Miksi netissä toimiessa hälytyskellot eivät soi niin helposti, jos joku tuntematon lähestyy, kehuu kauniiksi ja ehdottaa intiimiä tapaamista, mutta samat sanat kadulla kasvotusten voisi välittömästi alkaa pelottamaan?

MLL:n koulutuskäyttöön

Pohdi lapsen ja nuoren kanssa, millaisia tunteita erilaiset netissä, peleissä ym. saadut viestit herättävät, ja miksi kannattaa suhtautua vähän kriittisesti kehuihin.

- Minkälainen viestittely on neutraalia viestittelyä, ja missä menee raja?
- Mistä tietää, että toisella on epämukava, ahdistunut tai ikävä olo viesteistäsi?
- Mitä eroa on flirttailulla ja häirinnällä?
- Minkälaiset vihjailut tai puhetyyli voivat loukata toista?
- Milloin sexting on ok?

Lapsen tai
nuoren
kanssa
pohdittavaksi

Neuvo nuorta miten toimia häirintätilanteessa

- Mitä vaisto sanoo? Jos hälytyskellot alkavat soida, lopeta keskustelu ja poista henkilö yhteystiedoistasi ja blokkaa tarvittaessa
- Painostavassa tai uhkaavassa tilanteessa saa olla tyyne ja lähteä pois vaikka sanomatta mitään. Tärkeintä on, ettei itselle tapahdu pahaa, eikä joudu epämiellyttäviin tilanteisiin
- Tallenna oudot, epäilyttävät tai epäasialliset viestit
- Ilmoita ylläpidolle. Ylläpidolla on velvollisuus tarkistaa kaikki ilmoitukset.
- Kerro aina häiritsevistä ja epäasiallisista viesteistä jollekin. Apua löytyy aina.

Toimi
esimerkiksi
näin

Ole lapsen ja nuoren tukena, jos hän kertoo kohdanneensa kiusaamista tai häirintää

- Kuuntele rauhallisesti, vaikka tilanne saattaa järkyttää, hämmentää ja pelottaa
- Kiitä lasta tai nuorta, että hän on tullut puhumaan sinulle vaikeasta asiasta
- Selvittäkää mitä on tapahtunut, tallentakaa viestit, kuvat ja muut tärkeät tiedot
- Lohduta, anna lapselle ja nuorelle turvaa ja rakkautta
- Hae tarvittaessa lapselle tai nuorelle ammattiapua
- Ilmoita asiasta tarvittaessa poliisille, tee lastensuojeluilmoitus

Kerro, että ahdistelu ei ole koskaan lapsen tai nuoren syy, vastuu on aina tekijällä

Mikä estää lasta tai nuorta kertomasta aikuiselle?

- **Häpeän tunne**, jos lapsi tai nuori on esimerkiksi itse ollut aktiivinen viestittelyssä.
- **Yleisyys**. Jos tuntemattomien häiritseviä yhteydenottoja on paljon, ne eivät enää tunnu nuoresta kertomisen arvoisilta. Häirinnästä netissä ei saisi tulla normaalia. Siksi aikuisen on hyvä kysyä ja jutella aiheesta.
- **Aikuisten osaaminen**. Lapsi tai nuori kokee, ettei aikuinen osaa auttaa ikävissä nettitilanteissa
- **Aikuisten ylireagointi ja ongelman yleistäminen**. Lapsi tai nuori pelkää, että häneltä otetaan puhelin pois, jolloin hän ei pystyisi pitämään yhteyttä edes kavereihinsa.

Osoita, että sinulle voi kertoa, että kestät kuulla, ja olet valmis auttamaan.

Miten purkaa ikävistä kokemuksista kertomisen esiteitä?

- Häpeän tunne. Miten aikuinen voisi vähentää sitä?
- Häirintä on nuoren mielestä niin ylestä, että sitä on vaan siedettävä. Miten aikuinen voi vaikuttaa tähän käsitykseen?
- Aikuisten huomion suhtautuminen rankaisemiseen
- Miten aikuinen osoittaa keskittyvänsä lapsen kokemuksen kuuntelemiseen ja siitä keskustelemiseen, miten kannattaa toimia jatkossa?

Pohdittavaksi

Älä hyväksy häirintää ja loukkaavaa kohtelua

Itsensä arvostamisen taitoja

Riittävän hyvät mediataidot

Henkinen käsijarru

Ikävien asioiden pukeeksi ottamisen taitoja

Kiusaamisen, häirinnän ja loukkaavan kohtelun tunnistamisen taitoja

Miten tunnistaa itselle hyvää fiilistä tuovat sisällöt?

Olet hyvä tyyppi!
- Tulla nähyksi ja kuulluksi

MLL:n koulutuskäyttöön

Keskustelu lapsen mediankäytöstä kotona on tärkeää. Mitä paremmin olet perillä lapsesi käyttämisestä medioista ja netinkäytön tavoista, sitä paremmin osaat olla hänen tukena. Esimerkiksi tällaisista asioista kannattaa keskustella:

Digi iloksi ja hyödyksi

- Millainen mediankäyttö on lapsen mielestä mukavaa tai tärkeää?
- Mihin tarkoituksiin ja minkälaisissa tilanteissa puhelimesta on hyötyä ja iloa?
- Milloin puhelin on hyvä tulla pois?
- Millaisia haittoja, häiriöitä tai paineita puhelimen käyttö voi aiheuttaa?
- Mitä vinkkejä antaisitte toisillenne siihen, että digilaitteista olisi enemmän iloa kuin haittaa?

Turvallista netinkäyttöä

- Mitkä asiat on hyvä pitää yksityisinä? Millaisia asioita, tietoja ja kuvia itsestä tai toisista voi jakaa netissä ja millaisia e...
- Onko joku tuntematon ottanut lapsen joskus yhteyttä? Mitä sellaisessa tilanteessa voi tehdä?
- Minkälaiset asiat ja teot ovat lapsen mielestä netissä kiusaamista? Entä sinusta? Miten netissä kiusaamista voi lapsen mielestä parhaiten ehkäistä?

Tasapainoista digiarkea

- Millaiset mediankäyttötavat toimivat teidän perheessänne? Entä sopimukset?
- Miten paljon lapsen mielestä on sopivaa viettää päivässä aikaa median parissa tai pelaten?
- Mistä voi huomata, jos mediankäyttö alkaa haitata hyvinvointia?
- Miten lapsen mielestä vanhempi voi auttaa häntä mediankäytössä?

Lisätietoja ja vinkkejä
mll.fi/digihyvinto

Miten huolehdit lapsesi digihyvinvoinnista?

Mitä tarkoittaa sopiva ruutuaika? Mistä löytää laadukkaat sisällöt? Miten mediat vaikuttavat lapsen kehitykseen ja hyvinvointiin? Aiheuttaako digi huolta, kannausta, kiukkua ja kurjia fiiliksiä?

Näihin ja muihin kysymyksiin saat näkökulmia tilaamalla Ruutujen lumo -uutiskirjeemme, jossa jaamme niin artikkeleita, asiantuntijavideoita kuin vanhempien vinkkejä ja hyviä käytäntöjä tasapainoiseen digiarkeen.

Uutiskirje ilmestyy kuukausittain 1.9.2019 alkaen.

Tilaa uutiskirje
osoitteesta
mll.fi/ruutujenlumo

Ajankohtaisia digihyvinvoinnin näkökulmia

Lisätietoa ja materiaalia:

Tilaa
Ruutujen lumo-uutiskirjeemme:
www.mll.fi/ruutujenlumo

Vanhemmille

Nuorille

Ammattilaisille

Kumppaneille

Tue työtämme

Tietoa MLL:sta

Ajankohtaist

Lapsen kasvu ja kehitys

Tietoa lapsiperheen elämästä

Vinkkejä lapsiperheen arkeen

Tukea perheen huoliin ja kriiseihin

Toiminta lapsiperheille

ETUSIVU / VANHEMPAINNETTI / LAPSEN KASVU JA KEHITYS
KÄYTTÖ

Lisätietoa:
mll.fi/mediakasvatus
Mll.fi/digihyvinvointi

Vanhempainnetin chat

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Ajatuksia,
kysymyksiä?

Annathan
palautetta!
Siirry puhelimesi
osoitteeseen:
www.mll.fi/koppa

Kouluttajan
numero: 29

Kiitos!

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

**Yhteisrahoitettu Euroopan unionin
Verkkojen Eurooppa -välineestä**

Your organization agrees that if Grant Funds are used to create intellectual property, your organization will place (a) any such code or such other inventions under the Apache 2.0 license (<https://opensource.org/licenses/Apache-2.0>), and (b) any other such intellectual property (e.g. creative works that are not code, or patentable) under the CC-BY 4.0 International license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>) within three (3) months from the date of creation. Such intellectual property will be made freely available and searchable by major internet search engines.